

партії у пров. Саскачеван. 15 січ. 1959 призначений чл. канад. Сенату — другий серед українців. У складі парламентської делегації відвідав СРСР і УРСР. Його син — Р.Гнатишин — 24-й генерал-губернатор Канади.

П. у м. Саскатун.

Літ.: 3 українського життя у діаспорі. «Визвольний шлях», 1963, № 5; Сенатор Іван Гнатишин. «Нові дні», 1967, трав.; *Тесля І., Юзик П.* Українці в Канаді — їх розвиток і досягнення. Мюнхен, 1968; *Марунчак М.* Біографічний довідник до історії українців Канади. Вінніпег, 1986; *Боровик М.* Століття українського поселення в Канаді (1891—1991). Монреаль—Оттава, 1991; *Марунчак М.* Історія українців Канади, т. 2. Вінніпег, 1991.

О.О. Ковальчук.

ГНАТИШИН Роман (Рей) Іванович (16.03.1934—18.12.2002) — канад. громад., політ. і наук. діяч укр. походження. 24-й генерал-губернатор Канади (1990—95). Син І.Гнатишина. Н. в м. Саскатун (Канада). 1951—56 — студент юрид. ф-ту Саскачеванського ун-ту. Під час навчання вступив до резерву канад. королів. повітряного флоту і був чл. допоміжного авіаполку. Протягом 27 років займався адвокатською практикою, був президентом адвокатського т-ва в пров. Саскачеван. 1966—74 читав лекції з права в Саскачеванському ун-ті. Свою політ. кар'єру розпочав у Прогресивно-консервативній партії Канади. 1974 обраний чл. парламенту Канади. Протягом 14 років працював у парламенті, протягом 5 — був чл. КМ. 1990—95 — генерал-губернатор Канади. Одним із пріоритетних напрямів своєї діяльності проголосив політику багатокультурності, яку розглядав як важливий чинник забезпечення рівності та єдності в країні. 1992 відвідав Україну з офіц. візитом. Докладав багато зусиль для розвитку співробітництва між Канадою та Україною. *Світовий конгрес вільних українців* нагородив Г. медаллю св. Володимира (1988). 1992 Г. присвоєно звання почесного д-ра Чернів. держ. ун-ту ім. Ю.Федьковича.

П. у м. Оттава (Канада).

Літ.: Ukrainians in North America. Champaign, 1975; Р.Гнатишин — генеральний губернатор Канади. «Український голос» (Вінніпег), 1989, 16 жовт.; Інаугурація Романа Гнатишина. Там само, 1990, 5 лют.; Раймонд

Гнатишин на престолі генерального губернатора Канади. «Новий шлях» (Торонто), 1990, 10 лют.; «Людина великої сердечності й чесності». «Трибуна», 1991, № 9; *Марунчак М.* Історія українців Канади, т. 2. Вінніпег, 1991; Роман Гнатишин — генерал-губернатор Канади. «За вільну Україну», 1991, 19 жовт.; *Єстух В.Б., Ковальчук О.О.* Українці в Канаді. К., 1993; *Маківка М.* Генерал-губернатор був доброю людиною. «Дзеркало тижня», 2003, 18—24 січ.

О.О. Ковальчук.

ГНАТЮК Володимир Михайлович (09.05.1871—06.10.1926) — фольклорист, етнограф, громад. діяч. Чл.-кор. Петерб. АН, дійсний чл. НТШ (1899), акад. ВУАН (1924). Н. в с. Велеснів (нині село Монастирського р-ну Терноп. обл.) в багатодітній сел. родині. Навч. на філос. ф-ті Львів. ун-ту. 1894—97 брав активну участь у виданні ж. «Життя і слово», в роботі к-ту з відзначення 25-літнього ювілею діяльності І.Франка. Від 1901 — секретар НТШ, від 1916 — голова етногр. комісії НТШ, ред. усіх її видань. Співред. «Літературно-наукового вістника» (1898—1906), на поч. 1920-х рр. — дир. «Української видавничої спілки» (під його редакцією вишло бл. 60 т. етногр. видань). Співробітник численних періодичних видань зі зв'язків з українською діаспорою.

Залишив багату творчу спадщину: понад 300 бібліографічних наук. праць, з них — 20 т. з укр. фольклору та етнографії. Вперше в укр. фольклористиці та етнографії поставив відповідну дослідницьку роботу на наук.-методологічну основу: запровадив систематичність експедицій та упорядкованих видань, створення мережі збирачів фольклору, порівняльно-істор. метод опрацювання матеріалу тощо.

П. у м. Львів.

Тв.: Зналоби до галицько-руської демонології. Львів, 1904; Вибрані статті про народну творчість. Нью-Йорк, 1981; Нарис української міфології. Львів, 2000.

Літ.: *Гришаєнко Н.І.* Видатний учений-фольклорист. «Українська мова і література в школі», 1991, № 5; *Яценко М.Т.* Володимир Гнатюк: набутки і уроки. «Слово і час», 1991, № 5; Етнологічний розвиток України: Терміни, персоналії, визначення. К., 1993.

П.І. Скрипник.

ГНАТЮК Володимир Якович (08.06.1893—р. с. невід.) — літературознавець, історик-краєзнавець, педагог, архівіст. Н. в м. Житомир. Закінчив Петрогр. історико-філол. ін-т (1916). 1918—28 викладав у середніх навч. закладах Житомира і Житомирщини. 1928—31 — учений-архівіст Волин. окружного архіву, кер. Історико-археогр. кабінету. Від 1925 — н. с. н.-д. каф-ри мовознавства при ВУАН. Делегат І-го Всеукр. з'їзду наук. робітників від Волині (1925). 1928 — кореспондент і співробітник Комісії слов'ян. літератур НДІ Тараса Шевченка у Харкові.

1928—31 — проф. Волин. ін-ту нар. освіти, Житомир. ін-ту соціального виховання, 1931—33 — проф. і зав. каф-ри Криворізького ін-ту проф. освіти, 1933 — проф. Польського пед. ін-ту в Києві. Звільнений з роботи за неогрунтованими звинуваченнями в бурж. націоналізмі. Подальша доля невідома.

Автор статей з історії та історії літ. України 19 ст. Досліджував польсь.-укр. літ. взаємини доби романтизму.

Тв.: Напередодні упаду панщини на Волині. (3 історії земельних відносин на Волині). «Записки Волинського землеустрійного технікуму», 1926, кн. 2; Впливи Максимовича на польсько-українську школу. «Україна», 1927, кн. 6; Шевченко в стосунках з поляками. «Червоний шлях», 1930, № 3; До перебування Коцюбинського в Житомирі. «Науковий збірник за 1928 рік». К., 1928; Падув, Рилев і декабристи. В кн.: «Записки Історично-філологічного відділу ВУАН», 1928, кн. 18.

Літ.: *Верба І. та ін.* Гнатюк Володимир Якович. В кн.: Українські архіви: Біобібліографічний покажчик, вип. 1. К., 1999.

О.В. Юркова.

ГНАТЮК Дмитро Михайлович (н. 28.03.1925) — співак (баритон) і режисер. Нар. арт. СРСР (1960), нар. арт. України (1999), Герой України (2005), Герой Соц. Праці (1985). Проф. (1987), акад. Академії мист-в України (1996), Академії творчості (Москва, 1992). Н. в с. Мамаївці (нині с. Кіцманського р-ну Чернів. обл.) Закінчив Київ. консерваторію (1951), Київ. театрал. ін-т (1975). Від 1951 працює в Київ. театрі опери та балету (нині Нац. акад. театр опери та балету ім. Т.Шевченка). Виконував провідні партії у виставах театру: Остап, Мико-

Р.І. Гнатишин.

В.М. Гнатюк.

Д.М. Гнатюк.